

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग नवम् विषय संस्कृत शिक्षक श्यामउदय सिंह

ता:- २४/०६/२०२० संस्कृतस्य पाठ्यक्रमः (व्याकरणम्)

१.सन्धिकार्यम्

स्वरसन्धि:- दीर्घः , गुणः , वृद्धिः , यण , अयादि

२.शब्दरूपाणि

•बालक

•साधु

•लता

•नदी

३. सर्वनामशब्दरूपाणि

•अस्मद् (मैं)

•युष्मद्(तुम)

•किम् (त्रिषु लिङ्गेषु)

४.धातुरूपाणि

पठ् , हस् , कृ , पा(पिब) , सेव् (पञ्चसु लकारेषु)

५.कारक -उपपद-विभक्तयः

•द्वितीया- परितः , समया , निकषा , प्रति , विना

•तृतीया -सह/साकम् /समम्/सार्धम् , विना , अलं

चतुर्थी-रुच् , दा (यच्छ) , नमः , कुप्

पञ्चमी – विना , बहिः भी, रक्ष

षष्ठी-उपरि , अधः , पुरतः , पृष्ठतः

सप्तमी स्निह् , निपुणः , विश्वस्

६.प्रत्ययाः

क्त्वा , तुमुन् , ल्यप् , क्तवतु , शतृ , शानच्

७.संख्या-(१-१००)

८.उपसर्गाः-आ,वि,प्रति,उप,अनु ,निरु,प्र ,अधि ,अप ,नि अव